ΕΚΛΕΚΤΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΖΩΝΤΑΝΟΣ ΣΤΟΝ ΤΑΦΟ !...

('Από τὰ «Ἀπομνημονεύματα» τοῦ διασήμου περιηγητοῦ ΙΑΚΩΒΟΥ ΑΡΑΓΩ)

ΑΚΟΛΟΥΘΩΝΤΑΣ τὸ καραβάνι τῶν 'Αράβων ζωεμπόρων, τὸ ὁποῖο διευθυνόταν πρὸς τὸ Μαρόκο, σταμάτησα κ' ἐγὼ μαζύ τους — μιὰ βραδυὰ — καταμεσῆς στὴ Σαχάρα.

'Η νύχτα ἦταν ὑπέροχη. "Ενα ὁλόγιομο φεγγάρι τὴ φώτιζε φαντασμαγορικά, κ' ὅλοι μας, ἐξαντλημένοι ἀπὸ τὴν κούραση καὶ τὴ φλόγα τοῦ καυτεροῦ ἥλιου τῆς ἡμέρας, πέσαμε νὰ κοιμηθοῦμε ἔξω ἀπ' τὶς σκηνές μας.

Κατὰ τὸ πρωΐ, χαραυγὴ ἀκόμη, ὁ φύλαξ τῶν τροφίμων μας ἔμπηξε μιὰ γοερὴ κραυγὴ συναγερμοῦ. 'Ο ἀρχηγὸς τοῦ καραβανιοῦ, ἕνας μεγαλοπρεπὴς καὶ νεαρὸς "Αραψ, ἔτρεξε πρὸς τὰ ἐκεῖ, μὲ τρεῖς-τέσσερες ἐνόπλους ἀκολούθους του, καὶ σὲ λίγο τὸν εἶδα νὰ ἐμφανίζεται ξανά, στὴ μέση τοῦ καταυλισμοῦ, κρατῶντας ἕναν τρισάθλιο μεσόκοπο καμηλοδηγό, δεμένον πισθάγκωνα.

—Μὰ τί συμβαίνει, λοιπόν ; ρώτησα παραξενεμένος ἕναν ἀπὸ τοὺς ἐνόπλους ἀκολούθους τοῦ ἀρχηγοῦ, οἱ ὁποῖοι φρουροῦσαν μὲ γυμνὰ γιαταγάνια τὸν δεμένο καμηλοδηγό.

—Χμ !... ἀποκρίθηκε ἐκεῖνος. Τὸ παστρικὸ αὐτὸ τσανάκι εἶχε τὴν τρίτη βάρδια κατὰ τὴ νύχτα, γιὰ νὰ φυλάη τὰ τρόφιμα... 'Ανίκανος ὅμως ν' ἀνθέξη στὴ δίψα, ἡ ὁποία μᾶς καταβασανίζει ὅλους τόσες ἡμέρες, ἄνοιξε τὸ μονάκριβο ἀσκὶ μὲ τὸ νερὸ ποὔχουμε κι' ἔσβυσε σ' αὐτὸ τὴ δίψα του !...

—Λοιπόν ;... ἔκανα, ἀπορῶντας ἀκόμη.

—Τί λοιπόν ;... ξανάπε ἐκεῖνος. Τώρα θὰ πεθάνη !...

'Ανατρίχιασα. Φοβερὸ ἦταν, βέβαια, τὸ νὰ πιῆ ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος δυὸ-τρεῖς γουλιὲς νεράκι παραπάνω ἀπὸ τὴν αὐστηρὰ κανονικὴ γιὰ ὅλους μας ἡμερήσια μερίδα. 'Από αὐτὸ τὸ ἀσκὶ κρεμόμασταν ὅλοι μας, ὅσο νὰ φτάσουμε στὴν πλησιέστερη βάση, γιατί ἂν τὸ σώναμε πιὸ πρίν, θὰ κινδυνεύαμε νὰ πεθάνουμε στὴ μέση τῆς ἐρήμου. Μὰ τὸ νὰ πληρώση καὶ μὲ τὴ ζωή του αὐτὲς τὶς δυὸ-τρεῖς γουλιές, ποὔσβυσαν τὴν κολασμένη δίψα του, ὁ δύστυχος καμηλοδηγός, αὐτὸ πειὰ ὑπερέβαινε κάθε ὅριο !...

Τόλμησα λοιπὸν νὰ τραυλίσω λίγες λέξεις ἐπιεικείας καὶ μακροθυμίας γι' αὐτόν, στὸν ἀρχηγό του. 'Εκεῖνος ὅμως, ἀπαθέστατος, ἀμείλιχτος κι' ἀτάραχος, μοῦ ἀποκρίθηκε ξερά :

—'Ακούσατε μήπως αὐτὸν τὸν ἴδιο τὸν ἔνοχο, μοσιέ, νὰ ἐκλιπαρῆ χάρι ;...

Γύρισα καὶ κύτταξα τὸν τρισελεεινὸ καμηλοδηγό. Πραγματικά, δὲν μιλοῦσε καθόλου. "Ηξερε τί τὸν περίμενε, κι' ὅμως ἡ παραμικρὴ ἱκεσία δὲν ἔβγαινε ἀπὸ τὰ χείλη του, τὰ σφιχτὰ κλεισμένα. 'Ηταν βέβαιος ὁ ἄτυχος ὅτι δὲν ὑπῆρχε γι' αὐτὸν ἔλεος στὸν κόσμο, κι' ἔμενε δεμένος χεροπόδαρα στὸ ἔδαφος...

Βουβάθηκα λοιπόν !...

'Ο ἀρχηγὸς τοῦ καραβανιοῦ ἔκαμε μιὰ ἀπότομη χειρονομία κι' ἀμέσως τέσσερες ἄνδρες μὲ τσαπιὰ ἀποσπάστηκαν ἀπὸ τὸν ὅμιλο τῶν συνοδοιπόρων μου. Οἱ τέσσερες αὐτοὶ μαῦροι ἔσκαψαν στὴν ἄμμο ἕναν τάφο βαθὺ ἀρκετά, ὥστε νὰ φτάνη ὥς τὸ λαιμὸ ἑνὸς ὀρθίου ἀνθρώπου. Καὶ μόλις τελείωσαν τὸ πένθιμο ἔργο τους, ἔπιασαν ἀπὸ τὶς μασχάλες τὸν δεμένο, κατάχλωμο, μὰ καὶ βουβὸ καμηλοδηγό, καὶ τὸν ἔστησαν ὀρθὸ στὸν τάφο.

"Αρχισαν ὕστερα νὰ γεμίζουν τὰ κενὰ τοῦ τάφου μὲ ἄμμο, πάτησαν μὲ τὰ πόδια των τὰ τυχὸν φουσκώματα τοῦ νεοσκαμμένου ἐδάφους καὶ σὲ λίγο ὅλα τελείωσαν : 'Ολόκληρο τὸ κορμὶ τοῦ δυστυχισμένου καμηλοδηγοῦ ἦταν παραχωμένο σφιχτὰ στὴ γῆ καὶ μονάχα τὸ κεφάλι του κι' ὁ λαιμός του βρισκόντουσαν ἔξω ἀπὸ τὸ ἔδαφος.

Τότε, σ' ἕνα ἄλλο γνέψιμο τοῦ ἀρχηγοῦ, ὁλόκληρο τὸ καραβάνι παρατάχτηκε κι' ἄρχισε νὰ διαβαίνη μπροστὰ ἀπὸ τὸν κατάδικο, μουρμουρίζοντας τὴ νεκρώσιμη ἀκολουθία καὶ ξεστομίζοντας λέξεις ἀπαισίου ἀναθέματος. Κάθε ἄνδρας, κάθε γυναῖκα, κάθε παιδάκι, ἔπρεπε νὰ πηδάη δρασκελιστὰ τὸ κεφάλι τοῦ καταδίκου, νὰ τὸν φτύνη καὶ νὰ πατάη τὴν ἄμμο τοῦ τάφου του δυνατά, ὥστε νὰ σφίξη περισσότερο τὸ χῶμα, ματαιώνοντας ἔτσι κάθε ἀπόπειρα δραπετεύσεώς του ἀργότερα.

"Οταν τελείωσε ἡ καθιερωμένη ἀπὸ τοὺς τρομεροὺς καὶ ἀγράφους νόμους τῆς ἐρήμου θλιβερὴ αὐτὴ τελετή, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ καραβανιοῦ πλησίασε τὸν ἀνατριχιασμένο κυριολεκτικῶς — μὰ καὶ διαρκῶς ἀμίλητο — μελλοθάνατο. Στὸ χέρι του κρατοῦσε ἕνα πήλινο τσανάκι, γεμάτο μὲ νερὸ καὶ ροῦμι, καὶ τὸ ἀκούμπησε μπροστά του, ὥς ἕνα μέτρο μακρυά του. "Υστερα γονάτισε. Μουρμούρισε μιὰ προσευχὴ στὸν 'Αλλάχ. Ἀκούμπησε κατόπιν σφιχτὰ τὴν παλάμη του σὲ καταδιωγμένο καὶ μαυρόχλομο μέτωπο τοῦ καταδίκου, καὶ μὲ φωνὴ ξερή, ἀσυγκίνητος, ἀπαγγείλε ἐπαβλητικὰ τὸ ἑξῆς ἐπίσημο ἀνάθεμα :

—Πρώην ἀδελφέ !... "Εκλεψες τὸ νερὸ τῶν ἀδελφῶν σου, καὶ θὰ πεθάνης τώρα ἀπὸ δίψα... Παραβίασες τοὺς νόμους τῆς ἐρήμου κι' ἡ ἔρημος τώρα — τῆς ὁποίας δὲν σεβάστηκες τὴν ἐπίσημη μεγαλειότητα — θὰ δεχθῆ τὸ οἰκτρὸ κορμί σου στοὺς κόλπους της !... 'Η τίγρις, τῆς ὁποίας μιμηθῆκες τὴν πονηρία, τὴ μοχθηρία καὶ τὶς ἀρπακτικὲς διαθέσεις, θάρθη νὰ σὲ ἐπισκεφθῆ ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀναχώρησή μας... "Ας βάψει λοιπὸν τότε τὴν αἱματόχρωμη γλῶσσα της, στὸ δοχεῖο ποὺ ἄφησα μπροστά σου, κι' ἂς φοκανίσει ὕστερα τὰ κόκκαλα τοῦ κρανίου σου μὲ τὰ φριχτὰ σαγόνια της !... Μὰ ἂν λείψει ἡ αἱμοδιψὴ τίγρις, κι' ἂν δὲν καταδεχτῆ νὰ σὲ ἐπισκεφθῆ τὸ μεγαλόψυχο λιοντάρι, σὲ βεβαιῶ πὼς ἡ μοχθηρὴ κι' ὕπουλη σὰν τὴν ψυχή σου ὕαινα ἐξάπαντος δὲν θὰ λείψη... Βλέποντάς σε τότε ἀνίκανον νὰ ἀμυνθῆ, θὰ ρουφηξῆ μὲ τὸ βρωμάρικο στόμα της τὸ πιὸ βρωμάρικο αἷμα σου, κι' ἔτσι θὰ σβυσθῆ τὸ στερνό σου ψυχορράγημα... Παραγνώρισες τὶς ἅγιες ἐντολὲς τοῦ θείου Προφήτη μας, κι' ὁ Προφήτης μας σὲ καταράσθηκε μαζύ μας... Πέθανε λοιπὸν δειλὲ καὶ ἀσεβῆ, ἐξ λέωσε τὸ καταστρεπτικό σου ἔγκλημα, μετάνοωσε εἰλικρινά, κι' εἴθε τότε νὰ σὲ λυπηθῆ ὁ 'Αλλάχ, ὅπως θὰ σὲ λυπηθοῦμε κι' ἐμεῖς... Μὰ μονάχα ὅταν θὰ πεθάνης !....

'Εδῶ τελείωσε τὸ τρομερὸ ἀνάθεμα τοῦ ἀρχηγοῦ. 'Από τοὺς ἑκατὸν πενῆντα περίπου θεατὰς τῆς τραγικῆς αὐτῆς σκηνῆς, μονάχα ἐγὼ κι' ὁ μελλοθάνατος εἴμαστε οἱ ἀνατριχασμένοι.

"Ενα σφύριγμα τοῦ ἀρχηγοῦ ἔδωσε ἀμέσως κατόπιν τὸ σημεῖο τῶν προετοιμασιῶν τῆς ἀναχωρήσεως, γιατί ὁ ἥλιος πειὰ εἶχε ἀνεβῆ ψηλὰ καὶ τύτλωνε τὸν δυστυχισμένο καμηλοδηγό, καθὼς τὸν χτυποῦσε κατάμματα μὲ τὶς φλογερὲς ἀκτίνες του.

"Εμενε δεμένος χεροπόδαρα στὸ ἔδαφος....

Σὲ μιὰ ὥρα ξεκινοῦσαμε. Πολλὲς φορὲς γύρισα πίσω μου κι' ἔρριξα βλέμμα ἀνέκφραστον οἰκτον στὸν ἄνθρωπο ἐκεῖνον, ποὺ εἶχε ἐνταφιασθῆ ζωντανὸς ἀπ' τοὺς ὁμοίους του σὲ ἡ φλογερὴ ἄμμο. Σκεπτόμουν τὴν τραγικὴ του μοῖρα, τὸ ἀγωνιῶδες ξεψυχισμά του, τὴ φλόγα τοῦ μεσημεριοῦ, ποὺ θὰ τὸν πυρπολοῦσε σὲ λιγάκι—ἀνίκανον νὰ κινηθῆ—ἢ τὰ θηρία ποὺ θὰ τὸν σπάραζαν, ἢ τὴν πείνα καὶ τὴ δίψα ποὺ θὰ τοῦ φλόγιζε τὰ σπλάχνα, ἐνῶ μπροστά του καὶ λιγάκι μακρυά του βρισκόταν ἕνα τσανάκι γεμάτο νερό, γεμάτο μὲ ζωή !...

"Οταν, λίγο ἀργότερα, ξαναγύρισα καὶ κύτταξα πίσω τὸ ἀκίνητο μαυροκίτρινο κεφάλι τοῦ φτωχοῦ καταδίκου εἶχε γίνει ἄφαντο, πίσω ἀπὸ κάποια πτυχὴ τῶν ἀμμοσωρῶν τῆς ἀπέραντης ἐρήμου....

. . . . . .

Πέρασαν πολλὰ χρόνια ἀπὸ τότε, ἀπὸ τὴ σκηνὴ δηλαδὴ αὐτὴ τῆς φρίκης καὶ τῆς συμφορᾶς. Πολλὲς καινούριες δυστυχίες καὶ καθημερινὲς σχεδὸν θλίψεις τάραξαν τὴν πολυκύμαντη ζωή μου. "Ομως πάντα μου, καὶ στὸν ὕπνο μου ἀκόμα, μὲ κινηγάει, σὰν ἐπίμονος βραχνᾶς, τὸ καφωμένο στὴν ἄμμο μαυροκίτρινο οἰκτρὸ κεφάλι τοῦ καμηλοδηγοῦ !...

Καὶ στὸ ψυχοραγηντό μου ἀκόμη θὰ θυμοῦμαι τὴν κολασμένη ἐκείνη σκηνή, τὴν τόσο σκληρή, τὴν τόσο ἀπάνθρωπη, ἀλλοίμονο !...

ΙΑΚΩΒΟΣ ΑΡΑΓΩ

ΑΠ' ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ

ΤΑ ΧΡΕΗ ΤΟΥ ΒΥΡΩΝΟΣ

'Ο Βύρων ἦταν τόσο ἄτακτος καὶ σπάταλος κατὰ τὴ διάρκεια τῆς περιπετειώδους ζωῆς του, ὥστε δανειζόταν ἀπὸ παντοῦ κι' ἀπὸ ὅσους μποροῦσε νὰ «βάλη στὸ χέρι !»....

'Ιδοὺ ἕνα αὐθεντικὸ ἀπόσπασμα τοῦ σημειωματαρίου τῶν....θαλασσοδανείων του :

'Από τὴν ὑπηρέτριά μου Μαρία	Λίρες	40.—
» τὸν ὑπηρέτη μου 'Ιάκωβο	»	60.—
» τὸν ράφτη μου ραφτικὰ καὶ μετρητὰ	»	100.—
» τὸν νυκτοφύλακα τοῦ σπιτιοῦ μας	»	15.—
» διαφόρους ἐμπόρους, πίστωσις	»	220.—

Καὶ ἐξακολουθεῖ ἔτσι, σημειώνοντας μεταξὺ ἄλλων δανειστῶν του, καὶ τὴ γρηᾶ-παραμάνα του, τὸν θεῖο του, τὸν γαμπρό του κλπ. κλπ.